

AFZELIA



www.houtcallens.be

ANDERE NAMEN

1. Afzelia doussié, doussié.
2. Afzelia pachyloba, pachyloba, doussié & 3. Afzelia apa.
3. Afzelia lingue. & 5. Apa, lingue, aligna, papao.
4. Afzelia chanfuta, chanfuta, chamfuta.
6. Bolengu.

BOTANISCHE NAAM

1. Afzelia bipindensis Harms.
2. Afzelia pachyloba Harms.
3. Afzelia africana Pers.
4. Afzelia quanzensis Welw.
5. Afzelia spec. Div.

FAMILIE

Leguminosae (Caesalpinaceae).

GROEIGEBIED

1. Angola.
1. & 2. Kameroen, Gabon, Congo, Nigeria.
1. & 3. Nigeria.
3. En 5. Ghana, Ivoorkust, Liberia, Senegal, Soedan, Centraal-Afrikaanse Republiek.
4. Congo, Mozambique, Tanzania.
5. Congo.
6. Zaïre.

BOOMBESCHRIJVING

1. En 2. Deze worden ruim 30m hoog, diameter 1-1,2 m, wortelaanlopen 1-1,2 m hoog, takvrije stam 15-25 m.
3. Deze is kleiner en heeft een wat slechtere stamvorm
4. Hoogte 21-25 m, diameter 1,2 m, lengte takvrije stam 3,5-6 m.

AANVOER

Stammen en gezaagd hout

HOUTBESCHRIJVING

De verschillende afzeliasoorten staan bekend om hun uitstekende eigenschappen, maar in de praktijk geldt doussié als de beste. Men onderscheidt de soorten via de verschillend gekleurde inhoudsstoffen. Afzelia bipindensis heeft gele inhoudsstoffen en Afzelia pachyloba heeft witte inhoudsstoffen in de houtvaten en scheuren. Hout anatomisch zijn de verschillende soorten echter moeilijk van elkaar de onderscheiden. Afhankelijk van de groeiomstandigheden kunnen de eigenschappen van het hout enigszins variëren. Het kernhout is donkergeel tot roodbruin gekleurd. Het spint is bleekgeel en 30-50 mm breed.

DRAAD

1. Kruisdraad
2. -5. Meestal kruisdraad of onregelmatige draad.

NERF

Matig grof tot grof

VOLUMIEKE MASSA

(620-)820(-950) kg/m³ bij 12% vochtgehalte, vers circa 1100 kg/m³.

WERKEN

Gering. Krimp nat -12%, rad. 1%, tang. 1.4%

DROGEN

1. Gemakkelijk, maar zeer langzaam.
2. -5. Goed, maar langzaam.

Tijdens het drogen krimpt afzelia weinig en als het eenmaal droog is, werkt het nauwelijks. Nat afzelia mag niet aan vorst worden blootgesteld aangezien het dan kapot vriest. Een onderscheid tussen doussié en andere afzeliasoorten zou bij het

drogen aan de lucht te zien zijn. Doussié krijgt slechts wat kopscheurtjes, terwijl andere afzeliasoorten op het langsvlak veel droogscheurtjes krijgen.

HARDHEID VOLGENS JANKA

Langsvlak 8200N.

BEWERKBAARHEID

Bij het bewerken van droog Afzelia is vanwege de grote stofontwikkeling goede afzuiging noodzakelijk. Afhankelijk van volumieke massa, draadverloop en inhoudsstoffen is afzelia, zowel met de hand als machinaal, goed tot moeilijk te bewerken. Bij het zagen kan bij sommige zaagtypen verbranding optreden. Een snijhoek van 15° vermindert de kans op inspringsel bij het schaven bij aanwezigheid van kruisdraad.

SPIJKEREN EN SCHROEVEN

Voorboren noodzakelijk. Afzelia bevat corrosieveroorzakende inhoudsstoffen.

LIJMEN

Goed.

BUIGEN

Matig.

OPPERVLAKTEAFWERKING

Goed. Het hout moet voldoende gedroogd zijn (max. 14% vochtgehalte). De inhoudsstoffen moeten van het oppervlak worden verwijderd door goed afnemen met ammonia. Blanke afwerking van buitenwerk is vrij snel aan verval onderhevig en wordt ontraden. Indien afzelia in aanraking komt met cement of beton dient het te worden behandeld met een waterdichte alkalibestendige verfsoort. Afzelia verhindert namelijk uitharding van vers gestort beton en veroorzaakt verpulvering van droog beton. De natuurlijke inhoudsstoffen die afzelia duurzaam maken, zijn uitloegbaar in water. Afzelia is dus minder duurzaam onder voortdurend vochtige omstandigheden in water en/of grondcontact of in slecht geventileerde ruimten.

IMPREGNEERBAARHEID

Kerhout 4.

Spint 2.

BIJZONDERHEDEN

Hier beschreven zijn Afrikaanse afzeliasoorten. Er zijn echter ook Aziatische afzeliasoorten zoals Afzelia siamica Craib (= afzelia xylocarpa Craib.) (maka mong) en Afzelia cochinchinensis J Leonard (beng), waarvan de eigenschappen overeenkomen met de nauw verwante houtsoort merbau. Afzelia bevat zeer veel inhoudsstoffen, waaronder afzeline, een gele kleurstof die gedeeltelijk in water kan oplossen, wat vlakken kan veroorzaken. In de houtvaten van afzelia kunnen bruine, gele, roze of doorschijnend witte stoffen voorkomen.

In sommige bomen kunnen deze zelfs zo overvloedig aanwezig zijn, dat ook het houtvatomringende houtweefsel ervan doordrenkt is. Op glad afgewerkt hout kan dit zichtbaar zijn als vlekken in het hout, die voor blak werk niet acceptabel zijn. Deze vlekken zijn niet met oplos- of chemische middelen te verwijderen. Afzelia is goed bestand tegen de inwerking van zuren. Vochtig afzelia kan in contact met ijzer corrosie veroorzaken. Bij gebruik buiten wordt koperen, messing of roestvast bevestigingsmateriaal aanbevolen.

TOEPASSINGEN

Afzelia is bruikbaar voor tal van toepassingen dankzij zijn uiterlijk en zijn uitstekende eigenschappen duurzaamheid, sterkte, bestendigheid tegen chemicaliën en stabiliteit. Het wordt gebruikt voor kozijnen, ramen, deuren, vloeren (stroken en parket), sportvloeren, wielerveden (ook in de open lucht), binnen- en buitenbetimmering, constructiehout, dorpels, traptreden, banken (buiten en in openbare gebouwen, tuinmeubelen, sporttoestellen, wagon- en carrosseriebouw, brugdekken, scheepsdekken, sluisdeuren, vaten voor chemische producten, enzovoort. Verder is afzelia zeer geschikt voor draai- en beeldhouwwerk.

KWALITEITSEISEN

Afrikaans Afzelia is genoemd in de lijst met goedgekeurde houtsoorten voor de toepassing in de houten gevelelementen (SKH-Publicatie 99-05). Dit betekent dat met Afrikaans afzelia kozijnen met KOMO® - productcertificaat kunnen worden vervaardigd.

DUURZAAMHEID

Relatieve weerstand tegen schimmels

Kernhout

-	Praktijkervaring en veldonderzoek	NEN-EN 350-2	1
-	Veldonderzoekmethode	NEN-EN 252	-
-	Laboratoriumtest met grondcontact	NVN-ENV 807	-
-	Laboratoriumtest zonder grondcontact	NEN-EN 113	-

Relatieve weerstand tegen dierlijke organismen

Termieten D.